

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมและความผูกพันในการปฏิบัติงานของข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพบก ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือข้าราชการทหารที่ปฏิบัติงานในกองบัญชาการกองทัพบก 3 หน่วยงาน รวมจำนวน 977 คน (กองทัพบก. 2547 : ออนไลน์)

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพบก ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 977 คน แบ่งเป็น ศูนย์เทคโนโลยีทางทหาร กองทัพบก จำนวน 114 คน กรมการเงินทหารบก จำนวน 521 คน และกรมสารบรรณทหารบก จำนวน 342 คน (กองทัพบก. 2547 : ออนไลน์) โดยใช้สูตร ของ Yamane (นำชัย ทนุผล. 2531 : 34)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (=0.05)

$$n = \frac{977}{1 + 977(0.05)^2} = \frac{977}{1 + 977(0.0025)} = \frac{977}{3.443}$$

$$n = 283.80 = 284$$

ได้ตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 284 คน แต่เพื่อให้ลดความคลาดเคลื่อนลงจึงได้เพิ่มตัวอย่างเป็น 400 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 977 คน โดยใช้สูตรของ J.A Negtalon (นำชัย หนูผล. 2531 : 34) รายละเอียดดังตาราง 1

$$\text{จากสูตร } n_i = \frac{nN_i}{N}$$

เมื่อ n_i = จำนวนขนาดตัวอย่างที่สุ่มจากตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (977 คน)
 N_i = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด (400 คน)

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างข้าราชการทหารจำแนกตามหน่วยงาน

ลำดับ	ชื่อหน่วย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	ศูนย์เทคโนโลยีทางทหารกองทัพบก	114	47
2.	กรมการเงินทหารบก	521	213
3.	กรมสารบรรณทหารบก	342	140
	รวม	977	400

ที่มา : กองทัพบก. 2547 : ออนไลน์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire)

1. แบบสอบถาม จำนวน 400 คน แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ระดับชั้นยศ สังกัด

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราวัดของ Likert scales โดยครอบคลุมเนื้อหา ได้แก่ ด้านการวางแผน

ด้านการจัดองค์การ ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการควบคุม แบ่งระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5 คะแนน	มากที่สุด
4 คะแนน	มาก
3 คะแนน	ปานกลาง
2 คะแนน	น้อย
1 คะแนน	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทางด้านความผูกพันต่อองค์การ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรวัดของ Likert scales โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นทางด้านความผูกพันต่อองค์การ ได้แก่ ความเชื่อถืออย่างแรงกล้าและการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ ความปรารถนาที่จะดำรงรักษาการเป็นสมาชิกขององค์การ และความคาดหวังที่จะใช้ความพยายามเพื่อประโยชน์ต่อองค์การ แบ่งระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5 คะแนน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4 คะแนน	เห็นด้วย
3 คะแนน	ไม่แน่ใจ
2 คะแนน	ไม่เห็นด้วย
1 คะแนน	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

โดยมีการจัดแบ่งระดับคะแนนมาตรฐานออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยในการจัดระดับความคิดเห็น ดีความหมาย ดังนี้

4.21 – 5.00 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
3.41 – 4.20 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
2.61 – 3.40 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
1.81 – 2.60 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
1.00 – 1.80 คะแนน หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการปฏิบัติงานของข้าราชการทหารลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรวัดของ Likert scales โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความท้าทายของงาน ความหลากหลายในงาน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความสำคัญของตนเองต่อองค์กร ความมั่นคงในการทำงาน และความน่าเชื่อถือขององค์กร แบ่งระดับการประเมิน เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์ การให้คะแนน (ลิวัน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 156 – 157) ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5 คะแนน	มากที่สุด
4 คะแนน	มาก
3 คะแนน	ปานกลาง
2 คะแนน	น้อย
1 คะแนน	น้อยที่สุด

โดยมีการจัดแบ่งระดับคะแนนมาตรฐานออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยในการจัดระดับความคิดเห็น ดีความหมาย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ระดับคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

4.21 – 5.00 คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
3.41 – 4.20 คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
2.61 – 3.40 คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
1.81 – 2.60 คะแนน	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.80 คะแนน	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 เป็นข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ รวมทั้งพิจารณาภาษาที่ใช้ว่าสามารถเข้าใจง่ายและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษาหรือไม่ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขใหม่ตามคำแนะนำต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการทดลองเก็บข้อมูล (try - out) จากผู้ปฏิบัติงานในกองบัญชาการกองทัพบก 3 หน่วยงาน จำนวน 400 ชุด เพื่อทดสอบค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยนำผลของข้อมูลเฉพาะที่มีการวัดมาคร่าวส่วนประมาณค่ามาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของ Cronbach ซึ่งเรียกว่า “สัมประสิทธิ์แอลฟา” (α -Coefficient) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อให้ได้ค่าความเชื่อมั่นให้ใกล้เคียงกับ 1 (วิเชียร เกตุสิงห์. 2530 : 93) ซึ่งจากการทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.6991

$$\text{จากสูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	=	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	=	จำนวนข้อของคำถาม
	$\sum S_i^2$	=	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อคำถาม
	S_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือจากหน่วยงานของผู้วิจัยไปยังหน่วยงานต่างๆ ในกองบัญชาการกองทัพบก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากตัวอย่าง

2. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กรอกเรียบร้อยแล้วกระทำการ โดยการเก็บด้วยตนเอง ทั้งหมดจำนวน 3 หน่วยงาน จำนวน 400 ชุด และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ก่อนประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2540 : 40 – 49)

1. ค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

2. ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง (Sample mean) เพื่อใช้อธิบายค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ส่วนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กร และส่วนที่ 4 การปฏิบัติงานของข้าราชการทหาร

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อใช้อธิบายค่าความแปรปรวนของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ส่วนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กร และส่วนที่ 4 การปฏิบัติงานของข้าราชการทหาร

4. การทดสอบสมมติฐานด้วย t -test เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม กับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และระดับความคิดเห็นต่อความผูกพันขององค์กร ได้แก่ เพศ

5. การทดสอบสมมติฐานด้วย One-Way ANOVA : F -test เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระซึ่งจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไปกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของข้าราชการทหาร ระดับความคิดเห็นต่อความผูกพันในองค์กรของข้าราชการทหาร และการปฏิบัติงานของข้าราชการทหาร

6. การหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติงานของข้าราชการทหาร และความผูกพันต่อองค์กรในการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติงานของข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพไทยด้วยค่า Correlation (อกินันท์ จันตะนี, 2547 : 6)

สำหรับการแปลความหมายค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ตามเกณฑ์ของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2530 : 90) ซึ่งได้ใช้กับทิศทางบวก และทิศทางลบ ดังนี้

- ค่าสหสัมพันธ์ 0 - .20 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก
- ค่าสหสัมพันธ์ .21 - .40 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
- ค่าสหสัมพันธ์ .41 - .60 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- ค่าสหสัมพันธ์ .61 - .80 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
- ค่าสหสัมพันธ์ .81 - 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก